

Klaar voor het nieuwe seizoen

HOE SCHATTEN PRODUCENTEN HET VERWACHTE MIDDELENGEBRUIK IN?

Het nieuwe teeltseizoen staat voor de deur. Dan zijn er ook weer gewasbeschermingsmiddelen nodig. Deze worden ingezet binnen de kaders van geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Pest Management, IPM). Veel factoren zijn van invloed op het middelengebruik. Hoe voorspellen producenten de behoefte aan chemische en biologische gewasbeschermingsmiddelen en hoe plannen zij hun productie?

Han Rupert, Adama: "Op de productielocaties wordt geproduceerd voor de hele wereld of voor een grote wereldregio."

Productie vereist schaalgrootte

De productie van gewasbeschermingsmiddelen kent grofweg twee onderdelen: de productie van de actieve stof en de formulering van de middelen (het mengen van de actieve stof met hulpstoffen). "De productie vereist schaalgrootte, omdat het veelal om uitgebreide processen gaat. Daarom wordt er op de productielocaties geproduceerd voor de hele wereld of voor een grote wereldregio", zegt Han Rupert, lid van het dagelijks bestuur van Nefyto en CEO van Nefyto-deelnemer Adama.

"Het zo scherp mogelijk voorspellen van de behoefte aan middelen is belangrijk", vertelt Jan Martijn Spruijt, Area Sales Manager bij Nefyto-deelnemer Corteva. "Enerzijds wil je voorkomen dat je nee moet verkopen tegen distributeurs en telers. Anderzijds moet je de voorraad zo klein mogelijk houden, want het houden van voorraad kost veel geld."

Han Rupert merkt op: "De uitdaging is ook om voor grote producten het moment van bulk naar verpakking met landspecifieke labels zoveel mogelijk uit te stellen, om zo lang mogelijk flexibel te blijven. Tot dat moment kun je nog makkelijk switchen qua land met een verpakking. Bijvoorbeeld als door het weer de vraag verandert. 'Omlabelen' van het ene naar het andere land is een dure actie."

De kunst van het voorspellen

Voor de productie van een actieve stof zijn grondstoffen nodig. Verreweg het grootste deel hiervan wordt in China geproduceerd. Na productie van de actieve stof volgt nog het formuleren, het verpakken en het labelen.

"Het is de kunst om de behoefte aan middelen zo goed mogelijk te voorspellen", vertelt Han Rupert. "Allerlei factoren zijn van invloed op de behoefte aan een middel. Denk aan trends in de land- en tuinbouw, toelatingsbeleid, vergelijkbare middelen van je concurrenten. Bij Adama plannen wij steeds vijf jaar vooruit. Dat is het zogeheten vijf jaren plan, dat elk jaar wordt aangepast. Per jaar maken we ook een Workplan, dat leidend is voor het budget van dat jaar. Het Workplan wordt in lijn gehouden met de actuele behoefte van de markt door middel van een Rolling Forecast, die we maandelijks 18 maanden vooruit plannen."

De verpakte gewasbeschermingsmiddelen komen per schip of per vrachtwagen Nederland binnen. "Een enkele keer gaat zo'n vrachtwagen rechtstreeks naar een distributeur (handelaar), als deze een grote partij besteld heeft. Maar de meeste partijen gaan naar enkele grote gespecialiseerde distributiecentra in Nederland, waar verreweg de meeste gewasbeschermingsmiddelen worden opgeslagen. Van daaruit worden de distributeurs beleverd."

Teeltadviseurs spelen belangrijke rol

Bij het voorspellen van de behoefte aan middelen, speelt de input van teeltadviseurs een belangrijke rol. De meeste teeltadviseurs zijn werkzaam bij de distributeurs. "Zij nemen met iedere teler in de winter het bouwplan door", vertelt Jan Martijn Spruijt. "Op basis daarvan maken de teler en de adviseur samen een plan voor de gewasbescherming. Tijdens het seizoen gaat de adviseur regelmatig langs de percelen. Op basis van zijn waarnemingen geeft hij de telers adviezen over de juiste aanpak op het juiste moment."

Afnemers van agrarische producten, waaronder de retail, stellen eisen aan telers: bijvoorbeeld in de vorm van certificering. "Deze certificeringsschema's zijn van grote invloed op de keuze en het gebruik van middelen. De teeltadviseurs kennen deze schema's en stemmen er hun advies op af."

De adviezen van de teeltadviseurs worden door de telers serieus genomen. "Dat is goed, want het zijn zeer kundige en ervaren mensen", stelt Jan Martijn Spruijt. "En zij willen een teler zo goed mogelijk adviseren, want het gaat om veilig en verantwoord gebruik van middelen en het zeker stellen van de oogst."

Voorafgaand aan het nieuwe seizoen organiseren de distributeurs zogeheten winterbijeenkomsten. "Producenten krijgen dan de gelegenheid om de teeltadviseurs bij te praten over nieuwe inzichten, uitkomsten van veldproeven en nieuwe middelen", vertelt Jan Martijn Spruijt. "Deze bijeenkomsten zijn belangrijk en we bereiden die dan ook grondig voor. De winterlezingen zijn overigens voor onszelf ook leerzaam, door alles wat de teeltadviseurs ons vertellen en vragen."

Jan Martijn Spruijt, Corteva: "Op basis van het teeltplan maken de teler en de adviseur samen een plan voor de gewasbescherming."

En de invloed van het weer dan?

Het weer kan van grote invloed zijn op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Hoe spelen producenten in op het weer, dat zo veranderlijk kan zijn en zeker niet voorspelbaar is op de lange termijn? Terwijl gewasbeschermingsmiddelen een tamelijk lange productietijd kennen.

"Ons concern kent een flexibele setup", zegt Han Rupert. "Het vijf jaren plan wordt elk jaar geactualiseerd, maar onze Rolling Forecast is flexibel. Stel dat insectendruk in Noord-Europa lager is dan verwacht en in Zuid-Europa hoger. Dan verplaatsen we de insecticiden. Dat gebeurt soms zelfs op mondiale schaal. We willen onze markten het hele seizoen goed bedienen, maar een enkele keer is dit helaas niet mogelijk. Samen doen we ons uiterste best om de telers op tijd te kunnen leveren."

De blik vooruit en het stokje doorgeven

Nefyto bestaat dit jaar vijftig jaar. Dat moment laten we niet onopgemerkt voorbijgaan. Altijd in voor een feestje, nietwaar? Maar stilstaan bij je vijftigjarig bestaan kan niet zonder je op de organisatie te beraden. Vorig jaar kondigden we dit al aan. Want de bedrijven die bij Nefyto zijn aangesloten, veranderen en verbreden hun activiteiten. Als associatie behartigt Nefyto de belangen van de ontwikkelaars van nieuwe gewasbeschermingstechnologie. Willen wij ons werk goed blijven doen, dan moeten we mee veranderen.

Maritza van Assen, directeur Nefyto

Onze Europese organisatie ging ons voor: onder de nieuwe naam CropLife Europe wordt nu het gehele palet van gewasbeschermingsoplossingen vertegenwoordigd.

Naar buiten gericht

Bij het bepalen van de toekomst van de organisatie richten we onze blik niet alleen naar binnen. Ik denk dat wij als Nefyto in ons dagelijks werk voor meer dan 80 procent naar buiten zijn gericht. Met een grote en diverse groep stakeholders bespreken we hoe gewasbescherming steeds beter kan. Gerichter, in nieuwe teeltsystemen, met minder emissie, met andere moleculen of met micro-organismen, met innovatieve technieken, met nieuwe kennis, om beleidsdoelen te halen, om nieuwe ziekten en plagen op te lossen. Met minder, en nog beter.

Luistersessies

Het was dan ook volkomen logisch om een aantal van onze stakeholders te vragen naar hun mening over de toekomst van gewasbescherming en de rol die Nefyto moet spelen om ook in de toekomst relevant te zijn. Deze gesprekken, in de vorm van luistersessies, hebben waardevolle inzichten opgeleverd. De conclusies die we daaruit voor de toekomst van Nefyto trekken, zullen we op een later moment met u delen.

Stokje doorgeven

Een jubileum is ook een moment voor persoonlijke afwegingen. Vaak kreeg ik in de afgelopen jaren de vraag: 'Werk jij nou nog steeds voor Nefyto?'. Steeds kon ik bevestigend antwoorden en daaraan toevoegen: 'Met veel plezier'. Sinds ik in 1985 als pas afgestudeerd jurist bij Brabers begon, is gewasbescherming steeds mijn belangrijkste aandachtsgebied geweest. Tijdens het 25-jarig jubileum van Nefyto in 1996 kreeg ik de verantwoordelijkheid van directeur. Die rol heb ik al die jaren met veel enthousiasme vervuld. Nu het nieuwe jubileum nadert en de organisatie zich mogelijk in een nieuw jasje gaat steken, vind ik het een goed moment om het stokje door te geven.

Geweldig team

Het is met genoeg dat ik, mede namens het Nefyto Bestuur, Jan Verschoor bij u introduceer als toekomstig directeur van Nefyto per 1 juni aanstaande. Jan brengt een schat aan ervaring op relevante terreinen met zich mee en hij heeft er veel zin in om voor de sector aan de slag te gaan. We zullen Jan op een later moment uitgebreid aan u voorstellen. Hij kan bouwen op een geweldig team. Een klein maar hecht team, dat gepokt en gemazeld is en dat alle ins en outs van het gewasbeschermingsbeleid kent. Een team dat de energie en creativiteit heeft om nieuwe uitdagingen aan te gaan. Samen met de super gemotiveerde medewerkers van de bij Nefyto aangesloten bedrijven, wiens kennis en input onmisbaar is, zal het zeker lukken om ook in de toekomst een gerespecteerde, representatieve organisatie te zijn.

Feestelijke bijeenkomst?

Een jubileum vraagt om een feestelijke bijeenkomst. Of deze nog in de loop van dit jaar zal plaatsvinden, ligt (gelet op de omstandigheden) buiten onze macht. Maar u blijft van Nefyto horen! De blik vooruit, in termen van de Nefyto Visie en Ambitie: 'Duurzaam en helder naar de toekomst'. En al die mensen waarmee ik zo fijn heb samengewerkt in de afgelopen jaren, hoop ik ook in de komende tijd te ontmoeten.

De zoektocht naar weerbare teeltsystemen

ONDERZOEKSPROJECT AKKERBOUW OP ZANDGROND

Hoe te komen tot weerbare teeltsystemen in de akkerbouw? Dat is de onderzoeksvraag van het project 'Integrale aanpak gewasbescherming voor de akkerbouw op zand'. In dit publiek-private onderzoek, met onder meer twee Nefyto-deelnemers als participanten, wordt gekeken hoe akkerbouwers minder afhankelijk kunnen worden van gewasbeschermingsmiddelen. Projectleider Marleen Riemens en onderzoeker Hilfred Huiting vertellen erover. Beiden zijn werkzaam bij Wageningen University & Research.

Op zand, maar ook op klei

Het onderzoeksproject 'Integrale aanpak gewasbescherming voor de akkerbouw op zand' loopt van begin 2020 tot eind 2023 (met een eventuele verlenging). Het project is een initiatief van Brancheorganisatie Akkerbouw en het is een publiek-private samenwerking (PPS). Het project wordt uitgevoerd door Wageningen UR. Meerdere private partijen zijn betrokken, waaronder Nefyto-deelnemers Bayer CropScience en Syngenta. De resultaten ervan kunnen worden gebruikt in het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Op kleigrond loopt een vergelijkbaar project in de Proeftuin voor Agro-ecologie en Technologie, onderdeel van de Boerderij van de Toekomst in Lelystad.

Integrale aanpak staat centraal

"Het project is gestart in januari 2020", vertelt Marleen Riemens. "De essentie van dit project is dat een integrale aanpak centraal staat: een systeemaanpak volgens de principes van Integrated Pest Management (IPM). We zoeken dus niet per gewas-probleem-combinatie de meest effectieve oplossing. De meest effectieve aanpak van een bepaalde gewas-probleem-combinatie is namelijk niet altijd de beste aanpak voor het totale systeem."

De vijf pijlers van de onderzochte integrale aanpak gewasbescherming zijn: (1) een gewasrotatie die ruimer is dan gebruikelijk in de praktijk, (2) rassenkeuze, waarbij de inzetbaarheid van resistente rassen wordt onderzocht, (3) bodembeheer, (4) monitoring tijdens het seizoen, en (5) gerichte bestrijding. "Het zijn alle vijf bekende instrumenten", merkt Hilfred Huiting op. "Maar wij brengen ze bij elkaar in een systeemaanpak. Om te kijken wat wel en wat niet werkt, juist in combinatie met elkaar. Daarbij kijken we naar opbrengst en kwaliteit. En ook of de gemaakte keuzes arbeidstechnisch en bedrijfseconomisch haalbaar zijn voor een teler. Ook het stimuleren en benutten van biodiversiteit rond het perceel krijgt aandacht in het onderzoek."

Marleen Riemens

De uitdaging: zonder substitutiestoffen

Bij de keuze van gewasbeschermingsmiddelen heeft het project ervoor gekozen geen gewasbeschermingsmiddelen in te zetten waarvan de actieve stof op de Europese lijst van substitutiestoffen staat. Van de middelen met deze stoffen vervalft de toelating als er voldoende goede alternatieve middelen zijn en er geen problemen met resistentie ontstaan.

"Door geen middelen met substitutiestoffen in te zetten, kunnen we kijken tegen welke knelpunten we aan lopen", zegt Marleen Riemens. "Met andere woorden: stel de toelating van deze middelen vervalft, is de onderzochte teelt dan nog wel mogelijk? We

kunnen vanuit onze bevindingen feedback geven aan het beleid."

Zijn er al knelpunten waarin het project op dit vlak tegenaan loopt? Marleen Riemens geeft enkele voorbeelden. "Onkruidbeheer in peen en ui is lastig. De meest aangewezen middelen hiervoor zijn bodemherbiciden. Maar daar zitten veel substitutiestoffen tussen. Dat laatste geldt ook voor alternaria in aardappelen. Daarvoor blijven (zonder substitutiestoffen) zo weinig middelen over, dat je in de knoei komt met resistentiemanagement en het aantal toegestane toepassingen per seizoen."

Een veldbezoek

Minder afhankelijk van middelen

De land- en tuinbouw zit volop in een transitie naar duurzaam. Voor Nefyto en haar deelnemers is verduurzaming al geruime tijd een belangrijk thema. Als het gaat om gewasbescherming zijn weerbare teeltsystemen een belangrijk uitgangspunt. Met een weerbaar teeltsysteem kan de teler geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Crop Management, IPM) optimaal inzetten. En het maakt de teler minder afhankelijk van gewasbeschermingsmiddelen.

Eén van de doelen van het onderzoeksproject is teeltmethoden te vinden die deze verminderde afhankelijkheid bewerkstelligen. Onder de deelnemende partijen aan dit onderzoek bevinden zich ook Nefyto-deelnemers Bayer CropScience en Syngenta.

Nefyto-deelnemers nemen regelmatig deel aan

onderzoeksprojecten. Waarom? “Nefyto-bedrijven zijn altijd al betrokken geweest bij de ontwikkeling van Integrated Pest Management”, antwoordt Nefyto-directeur Maritza van Assen. “Naar weerbare teelten gaan is ook een belangrijk streven van Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Actief participeren in dergelijke projecten ligt in de lijn van onze Visie en Ambitie ‘Duurzaam en helder naar de toekomst’. Die Ambitie houdt in dat onze bedrijven oplossingen leveren voor het gezond houden van gewassen. Deze oplossingen omvatten een combinatie van producten, technologie en kennis. Als de verdere ontwikkeling van IPM resulteert in een verminderde afhankelijkheid van middelen, dan is dat gewoon zo. Het gaat om effectieve en duurzame oplossingen voor telers.”

Durven niets te doen

Een onderdeel van het onderzoek richt zich op het omgaan met schadedrempels. Hilfred Huiting legt uit. “Neem trips in ui. Dat is een plaag waarbij je normaal gesproken snel wil ingrijpen. Maar is dat altijd nodig? Waar ligt precies de schadedrempel voor moeten ingrijpen? Wellicht hoger dan je als teler vanuit je ‘gut feeling’ denkt. Durven niets te doen of afwachten, is lastig voor een teler. Vanuit het onderzoek willen we tools ontwikkelen voor het monitoren op ziekten en plagen en voor het kunnen kiezen tussen wel of niet ingrijpen. Een belangrijke reden is de beschikbare arbeidscapaciteit, en de daarmee gepaarde gaande kosten, voor regelmatige visuele monitoring. Inmiddels heeft ons onderzoek duidelijk gemaakt dat minder vaak en snel ingrijpen verantwoord kan zijn. En dat je hiermee aanzienlijk bespaart op middelengebruik.”

Hilfred Huiting

Bodem, gewasresten en organische stof

Bodembeheer is één van de onderzochte instrumenten in het project. “Wat we onder meer onderzoeken, is het management van gewasresten”, vertelt Marleen Riemens. “Hoe kun je dit zo

doen dat ziekten en plagen niet overleven op die gewasresten? Om daarmee te voorkomen dat ze het volgende seizoen een probleem vormen. Denk aan schimmelziekten als phytophthora en alternaria. Tegelijk is er het gegeven dat het

onderwerken van gewasresten bijdraagt aan een goed organische stof gehalte van de bodem. Ook organische stof en de keuze van meststoffen zijn aandachtspunten in het onderzoek, evenals de inzet van groenbemesters.”

ECPA heet nu CropLife Europe

De European Crop Protection Association (ECPA), de Europese koepelorganisatie voor de gewasbeschermingsbedrijven, heet nu CropLife Europe. De naamswijziging markeert de uitbreiding van de Europese organisatie van primair (chemische) gewasbeschermingsmiddelen naar ook biologische gewasbeschermingsmiddelen, digitale landbouw, precisielandbouw en plantaardige biotechnologie.

CropLife Europe wil met deze beweging aansluiten bij de door de Europese beleidsmakers gewenste transitie naar een duurzame land- en tuinbouw. “Wij geloven dat dit het beste bereikt kan worden door middel van een holistische benadering. Daarom willen wij een associatie zijn die een breed palet aan technologieën vertegenwoordigt”, aldus Géraldine Kutas, directeur-generaal van CropLife Europe.

Géraldine Kutas, directeur-generaal van CropLife Europe.

Nefyto Werkgroep Bio

Biologische gewasbeschermingsmiddelen en biostimulanten maken een steeds belangrijker deel uit van het portfolio van de Nefyto-deelnemers. Nefyto heeft daarom de Werkgroep Biologische gewasbeschermingsmiddelen en biostimulanten ingesteld, kortweg de Werkgroep Bio. Deze werkgroep bestaat uit specialisten op het terrein van de toelating en beoordeling van deze specifieke groep producten.

Mari Marinussen, Regulatory Manager bij Syngenta, is benoemd tot voorzitter van deze werkgroep.

Mari Marinussen, voorzitter van de Nefyto Werkgroep Bio.

Lezers waarderen Nefyto Bulletin

De digitale uitgave van Nefyto Bulletin van eind 2020 bevatte een oproep om deel te nemen aan een lezersenquête. Ruim vijftig lezers vulden de enquête in en lieten blijken het Nefyto Bulletin te waarderen. De inzenders zijn werkzaam bij de Nefyto-deelnemers, in de land- en tuinbouw, distributie en logistiek, wetenschap en onderzoek, en media.

Van de inzenders vindt 89 procent de informatie vaak nuttig en de overige 11 procent soms nuttig. Door 64 procent wordt de informatie als zeer betrouwbaar ervaren. De overige 36 procent kwalificeert het als vrij betrouwbaar. Van de inzenders leest 45 procent het Nefyto Bulletin helemaal en leest 42 procent alleen de artikelen die zij interessant vinden. Dat zijn dan wel de meeste artikelen.

Van 83 procent krijgt het Nefyto Bulletin de kwalificatie prettig leesbaar en duidelijk. Als meest interessante thema's worden toelatingsbeleid, vergroening, verduurzaming en knelpunten aangegeven.

Sommige lezers maakten van de gelegenheid gebruik om suggesties te doen.

Zoals u in de column in deze uitgave kunt lezen, zit Nefyto in een veranderingsproces. Dat heeft ook gevolgen voor de communicatie, waarvan het Nefyto Bulletin onderdeel uitmaakt. De uitslag van de lezersenquête zal daar zeker in worden meegenomen. Nefyto dankt iedereen die aan de enquête heeft deelgenomen.

Europese presentatie Milieu-indicator Gewasbescherming

Medio maart 2021 presenteerde het Nederlandse consortium dat werkt aan de Milieu-indicator gewasbescherming de stand van zaken. De presentatie was aan een geïnteresseerd breed Europees publiek, waaronder CropLife Europe en diverse toelatinghouders. Met de indicator willen de initiatiefnemers op een integrale manier de effecten van de toegepaste gewasbeschermingsmiddelen beschrijven. Het streven is dat de indicator internationaal (conceptueel) toepasbaar is en draagvlak heeft.

Met de indicator zal van een specifieke toepassing van een gewasbeschermingsmiddel de impact op oppervlaktewater, grondwater, vogels en zoogdieren, wormen en bestuivers en nuttige insecten worden gepresenteerd. Dat betekent dat er geen sprake zal zijn van één indicator, maar van zes indicatoren. De gebruiker kan dan zelf bepalen welk belang hij of zij aan de individuele thema's geeft. Dit jaar vinden pilots plaats met de eerste versie van de indicator. Afronding van het project is voorzien voor eind 2021.

Tijdens de presentatie is vanuit de toelatinghouders het belang benadrukt van de volgende zaken:

- Dat de indicator aansluit bij het bestaande kader voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen
- Dat de onderliggende rekenmethodieken voor de indicator beschikbaar komen.
- Dat eventuele beleidsmatige keuzes bij deze rekenmethoden transparant zijn.
- Dat recht wordt gedaan aan de verschillen tussen gewasbeschermingsmiddelen met dezelfde werkzame stof.

Extra regels voor gebruik azolen

PROTOCOL VOOR ONGANG MET PLANTAARDIG RESTAFVAL BOLLENTEELT

In nauw overleg met Nefyto en KAVB (bollenteelt) heeft het Ctgb het wettelijk gebruiksvoorschrift uitgebreid voor gewasbeschermingsmiddelen die de schimmel bestrijdende azolen bevatten. De uitbreiding betreft een nieuw protocol voor het omgaan met plantaardig restmateriaal in de bollenteelt, na toepassing van azolen. Aanleiding is het ontstaan van resistentie tegen azolen in de humane geneeskunde. Een verband met landbouwkundig gebruik is nog niet vastgesteld. De aanscherping is uit voorzorg.

Schimmel Aspergillus vertoont resistentie

Azolen zijn actieve stoffen die worden gebruikt ter bestrijding van schimmels, onder meer in de humane geneeskunde en de gewasbescherming. De afgelopen jaren is in de humane geneeskunde naar voren gekomen dat de schimmelsoort *Aspergillus fumigatus* resistentie heeft ontwikkeld tegen geneesmiddelen die azolen bevatten.

Aspergillus fumigatus is een schimmelsoort die veel voorkomt in het milieu, op rottend plantaardig materiaal. De schimmel maakt miljoenen sporen die overal aanwezig zijn in binnen- en buitenlucht. Het inademen van sporen leidt bij gezonde mensen niet tot problemen, maar kan bij mensen met een verzwakt immuunsysteem leiden tot een longinfectie. Gaat het bij zo'n infectie om een resistente variant van *Aspergillus*, dan werken medicijnen op basis van azolen minder goed dan gewenst.

Plantaardig restafval bollenteelt is 'hot spot'

In een onderzoek, in opdracht van het RIVM, is bekeken welke omstandigheden het ontstaan en de vermeerdering van resistente *Aspergillus* mogelijk maken. Nagegaan is of er specifieke locaties zijn in het milieu waar de omstandigheden zo zijn dat de resistente schimmel zich kan ontwikkelen, vermeerderen en verspreiden. Deze specifieke plekken worden in het onderzoek 'hot spots' genoemd. In het onderzoeksrapport is een aantal hot spots beschreven. Deze hebben met elkaar gemeen dat er sprake is van bedrijfsmatige compostering. Voorbeelden zijn de verwerking van houtafval en van afval uit de bollenteelt.

Het RIVM heeft nu aanbevolen om verder te onderzoeken of mensen daadwerkelijk besmet worden door sporen uit deze hot spots. En zo ja, hoe. Ook beveelt het RIVM aan om de bedrijfsmatige behandeling van organisch afval onder de loep te nemen. Op dit moment wordt een vervolgonderzoek uitgevoerd. Nefyto is, met ondersteuning van CropLife Europe, als partner in het onderzoeksconsortium betrokken. Het project moet aanvullende informatie opleveren over de factoren die resistentievorming bij *Aspergillus* beïnvloeden.

Jaap Bond, KAVB: 'Veel vragen bij telers'

Ctgb past wettelijk gebruiksvoorschrift aan

Eind februari 2021 heeft het Ctgb besloten het wettelijk gebruiksvoorschrift aan te scherpen voor gewasbeschermingsmiddelen met azolen, toegepast in de bloembollen- en bolbloemteelt. Deze aanscherping betreft een nieuw protocol (opgenomen in het wettelijk gebruiksvoorschrift), dat geldt voor plantaardig restafval van percelen waar azolen zijn toegepast. Het protocol is in onderling overleg tussen alle betrokken partijen opgesteld. Het is via een verwijzingszin op het etiket door het

Ctgb tot een integraal onderdeel gemaakt van het wettelijk gebruiksvoorschrift van azolen met een toepassing in de bloembollen- en bolbloemteelt.

Het doel is om de mogelijke ontwikkeling en verspreiding van de resistente *Aspergillus* te voorkomen, door het tegengaan van langdurige en ongecontroleerde opslag van plantaardig restmateriaal. Bijgaand stroomschema geeft het protocol weer.

Stroomschema organisch restafval bollenteelt

“Het aangepaste wettelijk gebruiksvoorschrift brengt veel teweeg in onze sector. Als KAVB zijn we overstelpt met vragen van telers”, zegt Jaap Bond, voorzitter van de KAVB (brancheorganisatie bollentelers). “Een aantal bollentelers heeft flink geïnvesteerd in het zelf composteren, om zo bij te dragen aan een circulaire landbouw. En nu lijkt het composteren ineens onder vuur te liggen. Het protocol op zich is duidelijk. Toch lopen telers tegen praktische vragen aan. Bijvoorbeeld over hoe bij het composteren zo snel mogelijk de gewenste temperatuur te bereiken.”

Het jaar 2021 is een overgangsjaar. “Er zijn nog veel onzekerheden bij telers. Blijven de belangrijke azolen beschikbaar voor de bollenteelt? Hoe zit het met andere teelten? Kan ik blijven composteren? Een aantal vragen kunnen we als KAVB nu al beantwoorden. Dat hebben we onlangs gedaan in een webinar. Op de overige vragen hopen we dit jaar de antwoorden te vinden, door onderzoek dat we doen in samenwerking met anderen waaronder Nefyto.”

Azolen belangrijk voor land- en tuinbouw

Fungiciden (schimmel bestrijdende middelen) zijn belangrijk in de land- en tuinbouw. Binnen de fungiciden vormen de middelen met azolen als actieve stof een belangrijke groep. “Deze groep middelen wordt in veel teelten toegepast”, zegt Maritza van Assen, directeur van Nefyto. “Het is van groot belang dat we deze middelen kunnen behouden voor telers. Het verband tussen het resistentieprobleem in de humane geneeskunde en het landbouwkundig gebruik (en dan specifiek de bollenteelt) ligt nog niet onomstotelijk vast. Verder onderzoek is nodig. Maar de industrie neemt de zorgen serieus. Daarom hebben we volledig meegewerkt aan een protocol waarmee een zorgvuldige omgang met plantaardig restafval uit de bollenteelt kan worden bereikt.”

Zoals vermeld heeft Nefyto een actieve rol gespeeld in de aanpassing van het wettelijk gebruiksvoorschrift van azolen houdende gewasbeschermingsmiddelen. Daarnaast neemt Nefyto deel aan een consortium in het kader van NWO Groen III. Binnen dit consortium wordt onder meer de hier geschetste problematiek onderzocht. Uiteraard blijft Nefyto in gesprek met de (medische) wetenschap, de overheid en andere koepels over dit thema, en delen Nefyto en haar deelnemers kennis in de zoektocht naar een constructieve en effectieve aanpak van het probleem. Een projectteam van mondiale koepelorganisatie CropLife International coördineert activiteiten die bijdragen aan een veilig en duurzaam gebruik van azolen in het belang van de humane gezondheid en de voedselvoorziening.

COLOFON

NEFYTO BULLETIN 1 | APRIL 2021 | JAARGANG 27 Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Het bulletin wordt kosteloos toegezonden aan personen en organisaties die op enigerlei wijze betrokken zijn bij gewasbescherming in Nederland. Nefyto Bulletin verschijnt vier keer per jaar in een oplage van 1800. REDACTIE Nefyto, Hogeweg 16 | Postbus 80523, 2508 GM Den Haag | T (070) 750 31 00 | nefyto@nefyto.nl | www.nefyto.nl | @nefytoNL TEKST EN REALISATIE Fred Meijer tekst & redactie, Doetinchem ONTWERP EN LAY-OUT Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen FOTOGRAFIE CropLife Europe, KAVB, Fred Meijer, Paul van der Putten, Syngenta, Wageningen UR DRUK Drukkerwerk MAX, Duiven VERSPREIDING Controlled circulation / ISSN 1382-3833 | Afmelden voor het Nefyto Bulletin kan per e-mail: nefyto@nefyto.nl of telefonisch: (070) 750 31 51 | Het Nefyto Bulletin wordt ook digitaal verspreid. Aanmelden: via formulier op website www.nefyto.nl